

Seat No. : _____

MC-126

March-2022

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Philosophy of Education

Paper – III

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

1. (A) નીચે આપેલામાંથી ગમે તે ત્રણના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં લખો : **21**

- (1) આદર્શવાદી જ્ઞાનમીમાંસાની ચર્ચા કરી તેની વિશેષતા જણાવો.
- (2) આદર્શવાદી મૂલ્યમીમાંસાની ચર્ચા કરી તેની વિશેષતા જણાવો.
- (3) પ્રકૃતિવાળી તત્ત્વમીમાંસાના બે ભાગ ને રજૂ કરી ચર્ચા કરો.
- (4) પ્રકૃતિવાળી જ્ઞાનમીમાંસાને રજૂ કરી તેની વિશેષતાઓની ચર્ચા કરો.
- (5) વ્યવહારવાળી તત્ત્વમીમાંસાની ચર્ચા કરી તેની ચાર વિચારધારાની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (6) વ્યવહારવાળી વિચારધારા અન્વયે શિક્ષણના ઘટકોની ચર્ચા કરો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બેના જવાબ લખો : **04**

- (1) વ્યવહારવાળી શિક્ષણનો અંતિમ ઉદ્દેશ્ય જણાવો.
- (2) વ્યવહારવાળી અભ્યાસક્રમના વિકાસ અન્વયે જહોન ડીવીએ રજૂ કરેલ અભિરુચિનો સિદ્ધાંત જણાવો.
- (3) અસ્તિત્વવાદી વિચારધારા અનુસાર શિસ્તને રજૂ કરો.
- (4) અસ્તિત્વવાદ અન્વયે સાર્ત્ર એ રજૂ કરેલ જ્ઞાનના પ્રકાર જણાવો.

વિભાગ – II

2. (A) નીચે આપેલામાંથી ગમે તે ત્રણના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં લખો :

21

- (1) ગાંધીજીના શિક્ષણ પરના ચિંતનને વિગતે અર્થપૂર્ણ સમજાવો.
- (2) ભગવદ્ ગીતા શિક્ષણના ખ્યાલો અને ધ્યેયો વિશે શું કહે છે ? સમજાવો.
- (3) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરની શિક્ષણની ફિલસૂફી સ્પષ્ટ કરો.
- (4) જૈનદર્શનના અભ્યાસક્રમ સંદર્ભે શા વિચારો છે ? ચર્ચા કરો.
- (5) ભગવદ્ ગીતાનો કેન્દ્રીય વિચાર જણાવી તેની શિક્ષણની પદ્ધતિ અને શિસ્ત વિશેની માન્યતાની ચર્ચા કરો.
- (6) બુદ્ધ વિચારસરણીની સુસ્પષ્ટ સમજ આપો.

(B) નીચેના બે પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો :

04

- (1) જૈનનો શબ્દાર્થ આપો.
- (2) રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના બે શૈક્ષણિક હેતુઓ લખો.
- (3) ઉપનિષદનું કોઈ વિધાન લખો.
- (4) ગાંધીજીએ આપેલી કેળવણીની વ્યાખ્યા લખો.
- (5) મહર્ષિ અરવિંદનું યોગ સાધના કેન્દ્ર ક્યાં આવેલું છે ?

Seat No. : _____

MC-126

March-2022

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Philosophy of Education

Paper – III

(New Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

1. (A) Answer any **three** of the following questions in **750** words. **21**

- (1) Discuss the characteristics of idealistic epistemology.
- (2) Discuss and characterize idealistic values.
- (3) Introduce and discuss the two parts of metaphysics with nature.
- (4) Introduce epistemology with nature and discuss its features.
- (5) Discuss practical metaphysics and its four ideologies in detail.
- (6) Discuss the components of education according to behavioural thinking.

(B) Answer any **two** the following questions : **04**

- (1) State the ultimate objective of pragmatic education.
- (2) Explain the principle of aptitude presented by John DV according to the development of pragmatism study order.
- (3) Introduce discipline according to existentialist ideology.
- (4) According to existentialism, states the types of knowledge presented by Sartre.

SECTION – II

2. (A) Answer any **three** of the following questions in **750** words : **21**

- (1) Explain meaningful view of Gandhiji on Education in detail.
- (2) What does Bhagvad Gita say about concept and aims of education ? Explain.
- (3) Clarify Rabindranath Tagor’s Philosophy of Education.
- (4) What are the views about curriculum of Jainism ? Discuss.
- (5) Give the Central idea of Bhagvad Gita. Discuss its belief about teaching method & discipline.
- (6) Give very clean understanding of Buddhism.

(B) Answer any **two** the following questions : **04**

- (1) Give the synonyms of Jain.
  - (2) Write two educational objectives of Rabindranath Tagore.
  - (3) Write one statement of Upanishada.
  - (4) Write the definition of education stated by Gandhiji.
  - (5) Where is the Yoga Sadhana Centre of Maharshi Arvind ?
-

Seat No. : _____

MC-126

March-2022

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Educational Studies

Paper – III

(Old Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

1. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો (કોઈપણ ત્રણ) : 21

- (1) શૈક્ષણિક અભ્યાસનો અર્થ જણાવી શિક્ષણ એક વિદ્યાશાખા તરીકેનું મહત્ત્વ વિગતે ચર્ચો.
- (2) શિક્ષણ અંગેની ઉદારમતવાદી વિચારધારા સમજાવો.
- (3) સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં શિક્ષણના સ્વરૂપ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
- (4) ભારતનો શાળાકીય આધુનિક ઇતિહાસ સવિસ્તાર ચર્ચો.
- (5) સર્વેક્ષણાત્મક સંશોધન પદ્ધતિની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી સર્વેક્ષણના પ્રકારો વિગતે ચર્ચો.
- (6) અભ્યાસક્રમ વિકાસના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો (કોઈપણ બે) : 04

- (1) શૈક્ષણિક અભ્યાસના હેતુઓ જણાવો.
- (2) શિક્ષણનો અર્થ આપો.
- (3) શૈક્ષણિક સંશોધન કોને કહે છે ?
- (4) વિકાસાત્મક અભ્યાસ પદ્ધતિના હેતુઓ જણાવો.

વિભાગ – II

2. (A) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો (કોઈપણ ત્રણ) : 21

- (1) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ 1986ની શિક્ષણ સંબંધિત ભલામણો ચર્ચો.
- (2) શિક્ષણમાં ખાનગીકરણની જરૂરિયાત જણાવી તેની અસરોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
- (3) શિક્ષણ અને નવી શ્રમ નીતિ વિશે નોંધ લખો.
- (4) સંરચનાવાદી સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી સંરચનાવાદના મુખ્ય સિદ્ધાંતો વિગતે સમજાવો.
- (5) હાર્વર્ડ ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત વિગતે સમજાવો.
- (6) અતિબોધના વિકાસ માટેની યોજનાઓની ચર્ચા કરો.

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો (કોઈપણ બે). 04

- (1) વૈશ્વિકીકરણની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (2) ભારતમાં ઉદારીકરણની જરૂરિયાત જણાવો.
- (3) સંરચનાવાદી વર્ગખંડમાં અધ્યેતાની ભૂમિકા જણાવો.
- (4) અધ્યેતાઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિ પર જાતીયતાની અસરો જણાવો.

Seat No. : _____

MC-126

March-2022

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Educational Studies

Paper – III

(Old Course)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

SECTION – I

1. (A) Answer the following questions (any **three**) : **21**

- (1) State the meaning of educational studies and discuss in detail the importance of education as a discipline.
- (2) Explain the liberationist ideology regarding education.
- (3) Discuss in detail about the nature of education in sociological perspective.
- (4) Discuss in detail the modern history of schooling in India.
- (5) State the characteristics of survey research method and discuss in detail the types of survey.
- (6) Discuss the principles of curriculum development.

(B) Answer the following questions in short (any **two**) : **04**

- (1) State the objectives of educational studies.
- (2) Give the meaning of education.
- (3) What do you mean by educational research ?
- (4) State the objectives of developmental study method.

SECTION – II

2. (A) Answer the following questions (any **three**) : **21**

- (1) Discuss the recommendations related to education of National Education Policy 1986.
- (2) State the need of privatization in education and discuss in detail its effects.
- (3) Write a note on Education and New Labour Policy.
- (4) Clarify the concept of constructivism and explain in detail the main principles of constructivism.
- (5) Discuss in detail Howard Gardener's theory of multiple intelligence.
- (6) Discuss about the plans for metacognition development.

(B) Answer the following questions (any **two**) : **04**

- (1) State the characteristics of Globalization.
  - (2) State the need of liberalization in India.
  - (3) State the role of the learner in constructivist classroom.
  - (4) State the effects of gender on educational achievement of the learners.
-